

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*IV Міжвузівської студентської
наукової конференції***

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2020

Резенькова М. С. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	128
Маршева Є. О. СПІВРОБІТНИЦТВО СОТ ТА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	132
Удовиченко Д. О. ДОСЯГНЕННЯ НОБЕЛІВСЬКИХ ЛАУРЕАТІВ З ЕКОНОМІКИ У 2018 , 2019 РОКАХ	137
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ БІЗНЕСУ ТА ФІНАНСІВ	141
Коваль К. О. ФУНКЦІЇ, РОЛЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	141
Біліченко В. І. СВІТОВА ПРАКТИКА СПРИЯННЯ МОЛОДІЖНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВУ	144
Олійник М. М. ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕПОНИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ.....	148
Власенко Я. В. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	152
Заскалько О. М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	154
Болховецька В. Ю. РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В СКЛАДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	158
Поливяна А. П. ДЕРЖАВНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ	162
Прокопчук К. С. МАЛИЙ БІЗНЕС: ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	166
Гладченко В. О. КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ РИНКОВОГО МЕХАНІЗМУ	170
Андреасян Е. С., Новіков А. О. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ – ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ВИТРАТ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	172
Копилова Д. А. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	178

Копилова Дар'я Андріївна
ХНПУ імені Г. С. Сковороди
факультет іноземної філології, 2 курс, гр. 26 НА
Науковий керівник – старший викладач
кафедри економічної теорії Ночвіна І. О.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У сучасних умовах господарювання перед суб'єктами економічної діяльності постає важливе завдання не тільки в ефективному управлінні виробничим процесом і маркетинговою політикою, але й в організації раціональної системи контролінгу. Саме формування специфічної для даного підприємства системи контролінгу, яка б враховувала особливості його діяльності та організаційної структури, може забезпечити в майбутньому ефективне подолання наслідків внутрішніх і зовнішніх факторів впливу. Оскільки, основною проблемою розвитку вітчизняних підприємств є недостатність інформації для прийняття фінансових рішень, що, як наслідок, зумовлює несвоєчасне їх прийняття, або прийняття неточних чи невиправданих рішень. Розв'язання цієї проблеми полягає в організації інформаційного забезпечення шляхом впровадження системи контролінгу.

Контролінг (з англ. «controlling» – контролювання або перевірка) – спеціальна система методів та інструментів, яка спрямована на функціональну підтримку менеджменту підприємства й охоплює інформаційне забезпечення управління, його планування, організацію взаємодії, мотивацію і контроль. Це система, орієнтована на майбутній розвиток підприємства; своєрідний механізм саморегулювання на підприємстві, що забезпечує зворотний зв'язок у контурі управління [2].

Можна стверджувати, що контролінг є важливим засобом ефективності роботи підприємства, тому що вчасно забезпечує точною інформацією, необхідною для прийняття фінансових рішень шляхом інтеграції процесів менеджменту, аналізує ступінь досягнення цілей та дозволяє вчасно провести

коригуючі дії, підвищує конкурентоспроможність підприємства. Тобто система фінансового контролінгу на підприємстві є інформаційною базою системи управління, яка дозволяє визначити відхилення та їх причини, а також виробити коригувальні дії.

Завдяки контролінгу в роботі підприємства власник може своєчасно зреагувати на появу нових шансів і можливостей збільшення фінансового потенціалу та передбачати всі несприятливі економічні ситуації та виключити їх. Фінансовий контролінг націлений на спостереження реалізації фінансових завдань, встановлених системою планових показників, максимізацію прибутку та вартості капіталу власників при мінімізації, ризику, користування при необхідності деяких показників фінансового розвитку у зв'язку зі зміною зовнішнього фінансового середовища і внутрішніх умов здійснення господарських операцій підприємств. Він має свої особливості: можливість зменшення орендної плати та придбання нерухомого майна за нижчою ціною, зниження рівня оплати праці, спрощену систему управління, швидке прийняття рішення, перерозподіл інвестицій з довгострокових проектів зі строком окупності 5–15 років у малий бізнес із більш швидкими темпами окупності. які дають можливість появи на ринку праці більшої кількості кваліфікованих кадрів, пожвавлення залучення інновацій (наприклад, здорожчання енергії може призвести до залучення енергоощадних систем [1]).

Якщо ми говоримо про фінансовий контролінг, то необхідно сказати, що він є тією системою управління, яка забезпечує надійність функціонування суб'єкта господарювання, щоб він міг планувати діяльність, контролювати досягнення та ставити короткострокові та довгострокові цілі менеджменту.

Фінансовий контролінг має свої основні функції, завдяки яким виявляється його сутність та значення: планування та бюджетування (розроблення та постійне вдосконалення внутрішньої методики прогнозування та бюджетування, забезпечення процесу бюджетування); координація (регулювання діяльності окремих підрозділів та процесу планування); управління (розробка основних показників, заходів для усунення відхилень, що

виникли або можуть бути у майбутньому); контроль (оцінка результатів діяльності підприємства, інтерпретація причин відхилень та розробки пропозицій для їх усунення).

Слід зазначити, що на практиці не все так легко і запровадження контролінгу на підприємствах супроводжуватися великою кількістю проблем. До загальновідомих та основних проблем, що можуть перешкоджати успішній організації контролінгу на фірмах відносяться такі як: некомпетентність менеджерів, незабезпечений оперативний рух інформаційних потоків від низових ланок до служби контролінгу, організаційні проблеми, зумовлені відсутністю досвіду формування бажаних результатів від провадження фінансового контролінгу, складність залучення кваліфікованих робітників до цього процесу; досить тривале і дороге впровадження фінансового контролінгу [3].

Задля розв'язання цих проблем керівники могли б використовувати такі засоби: впровадити стратегічний фінансовий контролінг, який при грамотному плануванні дасть можливість прогнозувати перебіг подій; упровадити інформаційні технології для кращого розуміння ситуацій; створити служби фінансового контролінгу; забезпечити вірогідність реальних даних.

Після такого аналізу і розуміння проблем, які можуть виникнути при впровадженні й функціонуванні фінансового контролінгу на підприємстві, а також деяких напрямів його вдосконалення, можна зробити висновок, що на жаль розробити, надати, впровадити єдині рекомендації щодо створення системи фінансового контролінгу для всіх видів фірм, підприємств – неможливо, тому що будь-яка яка система контролінгу, яка запроваджується, буде чимось відрізнятися від інших, оскільки вона створюється під певні критерії, умови та середовище. Також керівництву належало б взяти до уваги типові помилки, які трапляються на підприємствах, щоб якнайшвидше впровадити контролінг, покращити його і досягти цілей, які вони поставили. Якщо враховувати усю нюанси, то саме такий особливий підхід допоможе

вийти підприємству на вищий рівень управління та отримати високий прибуток).

Ми вважаємо, що головним завданням контролінгу є підтримання ефективного функціонування підприємства, реалізація та аналіз виконання рішень управління.

Список використаних джерел:

1. Аксентєва О. Б. Контролінг як фактор підвищення ефективності управління підприємством / О. Б. Аксентєва, Ю. А. Журавльова. URL: http://www.risnauka.com/12_KPSN_2009./Economics/44704.doc.htm. (дата звернення: 13.04.2020). 2. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг : навч. посіб. / І. Г. Брітченко, А. О. Князевич. – Рівне : Волинські обереги, 2015. – 280 с. URL: http://zounb.zp.ua/sites/default/files/news/2015/05/Navchalny_posibnik_-_Kontroling-Ch_V.pdf (дата звернення: 13.04.2020). 3. Даценко Г. В. Особливості організації фінансового контролю у забезпеченні ефективного функціонування суб'єктів господарювання / Г. В. Даценко // Економіка і суспільство. – 2019. № 20. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/20_ukr/27.pdf (дата звернення: 13.04.2020).